Kőszeg. 1918. április hó 14.-én. 15 szám. XXXVIII. évfolyam.

KŐSZEG ÉS VIDÉKE

ELŐFIZETÉSI ÁR:
Egész évre 8 korona, postai szétküldéssel 8 korona.
Egyes szám ára 16 fillér.
Előfizetési pénzek a kiadóhivatalhoz czimzendők.

Megjelenik minden vasárnap.
Felelős szerkesztő és kiadó: RONAI FRIGYES.
Szerkesztőség és kiadóhivatal: Kőszeg, Várkör 39. szám.

Nyilttér sora 40 fillér.
Hirdetések nagyság szerint jutányos árban számitatnak.

A gazdasági háboru.

A világháboru oka nem a területhóditási szándék, ez csak ezköz a cél eléréséhez. Főcélok: a nyersanyagbeszerzés lehetőségének fokozása és ezzel kapcsolatosan a tengerek szabadságának biztositása.

Ha az angol államférfiak egymásközti beszélgetését ki lehetne lesni, meghallhatnók azt a legforróbb vágyukat, hogy a háboru sohase érjen véget, mert ezalatt a központi hatalmak minden tengerentuli forgalmát sikerült megszüntetniök és őket a nyersanyagoknak külföldről való beszerzésében megakadályozni.

Kötelességünk gondoskodni, hogy a fegyveres háborut gazdasági háboru ne követhesse. Ebben a tekintetben ellenségeink engeszteléken ységére még háboru után sem számithatunk. Békekötés után is minden erejükkel azon lesznek, hogy a világ nyersanyagprodukciójának oroszlánrészét magukhoz ragadják.

Első sorban tehát arra kell törekednünk, hogy a tengerentuli behozatattól függetlenitsük magunkat. Ennek szükségessége a háborn alatt nyilvánvalóvá lett. Látjuk, hogy a Bulgáriával és Törökországgal való fegyverbarátság és — Románia leverése révén már most is nélkülözni tudjuk a behozatalt tengerentulról. Különösen Románia — ha mindjárt önkéntelenül is — szolgált a javunkra gabona- és petroleumszállitásaival.

Most az orosz és ukrániai nyersanyag- és élelmiszerforrások is hozzáférhetőkké váltak számunkra. Ennek következtében szükségleteink fedezésében belátható időn belül javulás fog beállani. Az ut a Feketetengeren és Kisázsia felé megnyilt előttünk és felesleges hangsulyozni, hogy azt alaposan ki fogjuk használni.

Igy a gazdasági háboru eszméje is illuzószerüvé válik. Ha Anglia és Amerika végre tapasztalni fogják, hogy nyersanyagszükségletünk beszerzésében nem vagyunk reájuk utalva, kell, hogy belássák a gazdasági háboru céltalanságát, mert a gazdasági háboruval csak azt fogják elérni, hogy a központi hatalmak nem vásárolnak tőlük és ezáltal csak önmaguk szenvednek kárt.

A gazdasági háboru tehát kétélü fegyver, mely nemcsak azt sebzi meg, aki ellen fordul, hanem azt is, aki használja.

Bizhatunk abban, hogy az idő mindent elsimitó hatása és önálló eljárásunk lehetetlenné fogják tenni a gazdasági háboru eszméjét és ismét nyitva fog állani a világ mindenki számára, aki dolgozni és élni akar.

Gyümölcstermésünk biztositása.

Nem valamelyik intézetnél történő biztositásról kivánok szólni e sorokban, ahol az esetleges elemi károkért kisebb-nagyobb pénzösszeggel kárpotolnak bennünket, hanem arról a biztositásról, amelynek igénybevételével megmarad fáinkon a gyümölcs, megérik s bőségesen tölti meg éles kamránkat, zsebünket s igy hatástalanná teszi az ellenségeink által ránk kimondott kiéheztetési itéletet is.

Elemi csapások, melyek gyümölcstermésünket meg-megtámadják: a késői fagyok, a nyári jégverések és a hernyók pusztitásai. A két külső ellen — földrajzi fekvésünknél, talaj és egyéb természeti viszonyoknál fogva — nem tudnak kellő sikerrel védekezni; az utóbbival szemben azonban már a törvény is kötelességünkké teszi a védekezést. Éppen ezért ismétli meg a kormány az erre vonatkozó rendeleteit. Sajnálattal tapasztaljuk azonban, hogy a legszorgosabb és gondosabb irtás daczára sem tudjuk gyümölcseinket a hernyók milliárdjaitól megóvni azon egyszerü okból, mert mi csak a szabad szemmel látható hernyófészkeket szedjük le, de nem pusztitjuk el a repedésekbe, hasitékokba, a kéreg alá, az ágak tövébe, hónaljába rakott petéket, nem szesszük észre a fakéreg szinével megegyező gyürüs hernyófészkeket, ezeket csak az élesszemű madárkák képesek felkutatni és megsemmisiteni. De ha nincs madár, minden fáradozásunk daczára is előbujnak rejtekeikből a tavaszi meleg napra a kártevők tömegei és — nem ritkán — gyümölcsöseinkbe vetett minden reményünk meghiusul. Szóval: a hernyók ellen sikerrel védekezni csakis a madarak segitségének igénybevételével lehet.

Nem egyszer megtörtént már, hogy helyben a fiatal tölgyeseket és gesztenyéseinket s gyümölcs fáinkat ugy elpusztitották a hernyók, hogy egy zöld levél alig volt látható azokon. A madárvédelem terén tapasztalt ember ilyenkor mesterséges madarfészekodvakat helyez ki, télen ugyanott bőségesen megrakott etetőket helyez el s ezzel véget vet minden bajnak, mert a hernyópusztitó madarak százai ütik fel ott tanyáikat s megszüntetnek minden hernyóveszedelmet.

Igaz elődeink ama állitása, hogy a régi időben nem gondoltak a madarakra és mégis ezrével voltak. Igen ám, csakhogy akkor léptennyomon volt erdő, liget, cserjés stb., amely odvas fáival, hüvös rejtekeivel és sürüjével fészkelő helyül kinálkozott és védelmet nyujtott a légi rovok ellen; azelőtt volt elég parlag, azon kóró, amelyeknek termését nem szedte le senki s igy bőven lakmározhatott rajta tél idején a madársereg. Ha azonban az erdőt, pagonyt kivágjuk, a sürüségeket, bozótokat kiirtjuk: nincs tehát tészkelő-, nincs menedékhely; minden

Tárca.

A papiros.

Volt idő rá, amikor semmibe sem vettük, amikor a közönséges, hasznavehetetlen makulatura papiros kgr.-ja 4—6 fillérbe került. Ma persze nem igy áll ezzel a dolog. A makulatura papiros mostani ára 1 korona, sőt egy korona és husz fillér, a tiszta ujságpapiros pedig szinte beszerezhetetlen árucikk. Mert a nyomdaiparban és papirszakmaban másként áll minden, mint egyébb üzleti ágazatokban. Mig egyéb élelmi cikkeket azért rekvirálnak, mert van, de ügyesen elrejtik, addig a papirost, ha rekvirálnák is, nem volna mit rekvirálni, mert tényleg alig van belőle valami. És hogy a papirnak oly rettevetes az ára, annak az az ügyszerü oka, hogy a papirgyárosoknak ma nem érdemes papirost gyártani. Egy másik oka pedig, ha akarnának sem engedik a kormányok addig, amig 1. papir-zsineget, 2. papir fonalat, 3. papirszövetet, 4. papir fehérnemüt, 5. papir-ponyvát, 6. papir-bélés vásznat, 7. papir-egyenruhát, 8. papir-munkásszövetet, 9. papir liszteszsákot, 10. papir-cipőt és 11-szer még papir-seprőt elegendő mennyiségben elő nem állitanak a kül- és belföld számára. S csak akkor, mikor ezekből elegendő mennyiség van gyártva, csak akkor szabad mindenekelőtt az állami munkákhoz és végül a magánkereskedelemben és iparban használatos papir-fajtákat előállitani.

Ki csodálkozik tehát azon, ha békében 100 iv ujságpapiros 7 korona 20 fillér volt s mára 108 koronába kerül?! Sőt egy kartársunk a mi 108 koronás ujságpapirunkat olcsónak tartja, mert ő februar hónapban 1000 iv ujságpapirost már 130 koronáért tudott csak kapni. Hogy a papir drágulásának legelső szálaihoz vezessünk mindenkit, megjegyezzük, hogy a kereskedelmi miniszter közölte a papirgyárakkal, hogy az állam a termelésbe mélyen belefog nyulni és elsősorban arra kötelezi őket, hogy először is az állami üzemek és hivatalok részére állitsák elő a papirszükségletet s csak ezután, ha nyersanyag marad, készithetnek a polgári fogyasztás számára is. Hogy a papirgyárak milyen sorrendet kötelesek betartani, arról Szterényi elnöklésével legutóbb értekezlet volt, de még nincs róla hir, mit határoztak. A hadügyminiszterium szintén erősen aspirál a papirosra, mert a következő papirszövettypusokat fogja beszerezni: 1. Fehérnemű szövet papir fonálból, 2. moszkitó háló papir-fonálból, 3. munkásruha szövet papirfonálból, 4. tiszta papirponyva, 5. bélés vászonpótlék papirfonálból, 6. liszteszsák papirfonálból.

Tervbe van véve továbbá, hogy a katonai szalmazsákokba, szalma- és kukorica-héj helyett szintén papirost fognak használni, mégpedig éppen azokat a hosszu szeleteket, melyek az egyes nyomdákból kikerülnek. De az állam még ennél is tovább megy s olyan ujitást hoz be, melyen békében talán mosolyogtunk volna. Igy pl. nálunk Magyarországon és Ausztriában a postások és vasutasok részére ezentul papirosból állitják elő az egyenruhát, mert a posztó, nemcsak hogy drága, de nehezen szerezhető be. A papiros egyenruha 36—40 koronába fog kerülni s meglesz az az előnye, hogy ha piszkos, ötször hatszor mosni is lehet. A bécsi, sőt a mi ujságjaink is idegenkedve fogadták a különös hirt s nem egy csipős kommentárt kanyaritottak alája.

A bőripar is erősen kiveti hálóját a papirra, mert a chémia és egyébb tudományos emberek közreműködésével sikerült olyan vizhatlan és a legnagyobb ellenállást kifejtő cipőt előállitani, hogy ugy a felső, mint az alsó rész, a talp a kivánalmaknak teljesen megfelel. Most aztán megkezdődik az ily cipők tömeges gyártása a papir-nyersanyagot megillető szakmák károsodására. A „Der Schuh“ osztrák cipőszaklap azt irja róla, hogy bármilyen okos emberek is ezek a tudományos feltalálók, a papiranyag csak maradjon meg könyvnek, a bőrt pedig adják

tapalatnyi földet felszántunk, bevetjük s a termést — persze — behordjuk. Miből éljen tehát télviz idején az a kevés számu madár, melyet a ragadozókon kivül a fészekrabló, gummi puskával, floberttel, lépesvesszővel dolgozó ellenségein kivül vandorlás közben az olaszok oly nagy tömegben pusztitanak.

A felsorolt okok meggyőzhetnek mindenkit a madárvédelem szükségességéről és most a tavasz elején hozzá kell látnunk halogatás nélkül a teendokhöz. Legelsőbben ne üldözzük a dalos madarakat, az embereknek e kedves szórakoztatóit és kiszámithatatlan hasznot hajtó ingyen munkásait, fészkeiket ne raboljuk ki, sőt — ahol csak lehetséges — hagyjunk számukra odvakat, de még jobb, ha mesterséges odukat helyezünk el kertjeinkben, szőlőinkben, sétanyainkon. Igaz, jelenleg gehézségekkel jár ezeknek beszerzése, mert a műodugyár hadicikkeket gyárt most s igy csak házilag állithatunk elő ilyeneket. (Erre vonatkozó felvilágitással szivesen szolgál a helybeli Állatvédő Egyesület Elnöksége.) Ahol régi műodvak vannak, azokat tisztitsuk meg, tegyünk beléje egy ujjnyi vastag folddel kevert fűrészpor aljat, lássuk el őket jó fedővel, hogy csapadék be ne hatolhasson s igy adjuk át rendeltetésüknek. Továbbá kertjeinket, szőlőinket vegyük körul élőkeritéssel, mert ez a szabadban költők részére legalkalmasabb fészkelőhely és menedék mindeniknek. És, hogy minél könnyebben és szilárdabban épithesse meg benne fészkét a kicsiny madárka, növeljünk e keritésekben — a vezetőhajlások, ágak levágásával — kosáralaku fészekaljakat; a fészekrakásban segitsük elő még azáltal is hogy állati szőrt, használhatatlan vattát, mohat helyezzünk el a madarak által könnyen megközelitő s az esőtől védett helyre, hogy igy ne kelljen sokáig keresgélniök e szükséges anyagok után. Végül pusztitsuk a ragadozó ellenségeit, igy a véreséket, sasokat, menyeteket s az itt annyira elszaporodott kóbor macskákat.

Hogy pedig a jövő téli etetés ne okozzon majd gondot, ültessünk napraforgót, amely legkönnyebben termeszthető, legkiadóba és legtáplálóbb madáreleség. Az állatvédő egyesület szivesen segitségére lesz ezen nagy fontosságu ügyben az eziránt érdeklőknek. **Knaute.**

Városi ügyek.

337/918 **Hirdetmény**

a lovak osztályozása tárgyában.

A lovak osztályozása Kőszeg város területére nézve 1918. évi április hó 15.-én 8 órakor lesz a városmajorban.

A lótulajdonosok szigoru büntetés terhe alatt kötelesek lovaikat ezen időben egyenkint a bizottság elé vezetni és akiknek nyilvántartó lapjuk van, azt feltétlenül magukkal hozni.

Amennyiben a lovak összeirása óta a birtokállományban változás állott be, akár a lovak eladása, vagy más lovak beszerzése által, kötelesek ezt még az osztályozás előtt bejelenteni, különben ezen mulasztás miatt is szigoru felelőségre vonatnak.

Kőszeg, 1918. április 10.

Dr. Freyberger Jenő, rendőrkapitány

8489/918 **Vármegye alispánjától.**

Pályázati hirdetmény.

Kőszeg szab. kir. r. t. városnál megüresedésben levő tanácsnok- polgármester helyettesi és a városi főjegyzői, valamint az ezek betöltésével esetleg megüresedő más állásokra ezennel pályázatot hirdetek.

Úgy a tanácsnoki mint a főjegyzői állás az 1912. évi LVIII. t. c. értelmében a VIII. fizetési osztály 3-ik fokozatának megfelelő kezdőfizetés és az V. lakásbérosztállyal járó lakbérrel van javadalmazva, nyugdijjogosultsággal és ezidőszerint háborussegéllyel öszekötve. A városi önkormányzati szabályrendelet értelmében az emlitett fizetési osztályban eltöltött 9 évi szolgálat után, a következő magasabb fizetési osztálynak megfelelő, első fokozatig három évenkint emelkedő és nyugdijba is beszámitandó személypótlék jár.

A minősitésre vonatkozólag az 1912. évi LVIII. t. c. XXII § ában és a városi önkormányzati szabályrendeletben foglalt rendelkezések irányadók.

A megválasztott tisztviselő mandátuma az 1919. év végén megtartandó általános tisztujitásig szól.

Felhivom ennélfogva mindazokat, kik ezen állások valamelyikét elnyerni óhajtják, hogy eddigi szolgálatukat igazoló okmányukkal, születési anyakönyvi kivonattal és minősitésüket igazoló okmányokkal felszerelt kérvényüket, azok kik közszolgálatban állanak hivatalfőnökük utján, a közszolgálatban nem állók pedig egyenesen Kőszeg város polgármesteréhez 1918. évi április hó 28-ig nyujtsák be, mert a később beérkező kérvények figyelembe nem vétetnek.

Szombathely, 1918. április hó 12.-én.

Dr. Radó Gyula s. k.
alispánhelyettes
vármegyei főjegyző

1548/918 **Hirdetmény**

Közhirré teszem, hogy a m. kir. minisztériumnak 1710/918. M. E. sz. rendeletével elrendeltetett a polgári népességnek, a szarvasmarha-, ló-, sertés- és juhállománynak összeirása, a vetésterület felvétele és a cséplőgépek összeirása az 1918. évi április hó 15-ki állapot szerint.

Az összeirás és vetésterület felvétel f. hó 16—20 napjain foganatosittatik; a közreműködőket működésük tartama alatt közhivatalnokoknak kell tekinteni.

Felhivom a város közönségét, hogy az összeirást végzőknek az összeiráshoz szükséges adatokat a valóságnak megfelelően bocsássa rendelkezesre, mert ellenkező esetben kihágást követ el es hat kónapig terjedhető elzárással, valamint 2000 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő.

Kőszeg, 1918. április 11.

Hechinger Ede h. polgármester.

678/918 **Hirdetmény.**

Közhirré teszem, hogy mindazon polgári egyének, akik a hadiszolgáltatási törvény alapján sorozás vagy szemlebizottsági határozat nélkül kerültek a hadsereghez és az ellenség által elfogattak, a vesztegzár állomásokról való visszatérésük után nálam azonnal jelentkezni tartoznak.

Kőszeg, 1918 április 11.

Dr. Freyberger Jenő, rendőrkapitány.

2050/918 **Hirdetmény.**

Közhirré teszem, hogy április hó 15-ével kezdődőleg 3 évnél fiatalabb üsző, borju és szarvasmarhák levágása betiltatott.

Tudomásra hozom a gazdaközönségnek, hogy 3 évnél fiatalabb üszö levágatási engedélyezése a vármegye alispánja által a megfogyatkozott üszö állományra való tekintettel csak a kivételesebb esetekben történik meg.

Kőszeg, 1918. április 9.

Jambrits Lajos, polgármester

2112/918 **Hirdetmény.**

Közhirré teszem, hogy a tégla ára mai naptól tekintettel a szén drágulására és nehéz beszerzésére helybeli lakósoknak ezrenként 150 koronában, a cseréptégla árát ezrenként 200 koronában, járvatégla árát ezrenként 150 koronában és kupástégla darabját 80 fillérben állapitom meg. Vidéki lakósoknak az egyes tégla fajok 30% drágábbak azaz falitégla erre 195 kor., cseréptégla erre 260 kor., járvatégla erre 195 kor., kupástégla darabja 1 kor. 04 fill.

Kőszeg, 1918. április 7.

Jambrits Lajos polgármester

Helyi hirek.

Katonai szemle. Lippert altábornak és báró Pongrácz vezérőrnagy voltak e héten városunkban a helyőrség felülvizsgálata céljából.

Freyberger Sandor — kereskedelmi tanacsos Ezzel a cimmel tüntették ki közismert buzgó polgártársunkat és barátainak nagy serege örömmel üdvözölte őt ez alkalomból. Ezzel megjutalmazták az ipar és kereskedelem érdekében évek óta kifejtett tevékenységét, különösen a soproni ipar és kereskedelmi kamara kebelében, legutóbb pedig az általa meginditott azon szappangyári országos mozgalmát, mely a vidéki szappangyárosok üzemképességét az egész vonalon oly időben keltette életre, midőn azok a központ nyomasztó hatása alatt egészen tehetetlenül álltak. Ő különben az Országos Ipartanácsnak is tagja és a Szappangyárosok Országos Szövetségének is választmányi tagja. Bizonyára a város közéletében kifejtett hasznos tevékenységét is kivánták e kitüntetéssel honorálni s azt is, hogy az egykori igen jelentéktelen kis szappanfőzdéből egy ma már számottevő, elismert és szállitóképes nagyipart teremtett meg, teljes sikerrel megküzdvén a külföldnek gyármányaival, ugy minőség mint árak tekintetében. Most már két kereskedelmi tanácsosa van városunknak. Eisner Kamil nemezgyári igazgató és Freyberger Sándor szappangyáros.

Halalozas. Adler Simon kereskedő polgártársunkat és családját sulyos csapás érte. 13 éves Riza leánya, polgári iskolai tanuló, alig két napos hirtelen gyengélkegés után nagy szenvedések közepette elhunyt. Az orvos szivburok gyuladást mond a halál okául. Szinte megfoghatatlan, hogy az életerős, jól fejlett lányka nem volt képes e hirtelen fellépett baját leküzdeni. A kétségbeesett szülők még Szenti doktort is hivatták Szombathelyről, ezt az ismert kitünő gyermekorvost, de már későn jött. Agóniában találta a beteget és nem segithetett rajta. Temetése nagy részvét mellett volt. Iskolatársai testületileg vettek részt azon és Dr. Herskovits József rabbi megható gyászbeszédet mondott koporsójánál.

A 19—24 éves ifjak ujbóli sorozása szerdán és csütörtökön volt a Mutató egyik termében. Ezuttal is Somogyi Miklós vármegyei főügyész volt a polgári elnök, — a katonaság részéről pedig Pagliardi ezredes.

Az ev. egyetemes felügyelői választás. A Pronay Dezső báró lemondásával megüresedett ev. egyetemes felügyelői állást most töltötték volna be, ha a szavazatok nagyon meg nem oszoltak volna. A két legtöbb szavazatot nyert jelölt között Szentiványi Árpád és Solymossy Lajos báró között pótválasztás lesz. A kőszegi gyülekezet Solymossy Lajos báróra adta le szavazatát.

---

vissza a suszternek. (Mi csak ehhez azt tesszük hozzá, hogy ezen az ösvényen haladva a papirbakancs szállitokat még annyira rohabilitálni fogja a háborus konjunktura, hogy valami nagy hadi érdemrendet kell kitalálni számukra a birói itélettel szemben.)

A textiliparban pedig szinte hiányt pótol a papir térfoglalása, mert olyan cikkeket gyártanak belőle, melyeket ma alig lehet beszerezni. A osztrák-magyar hadügyi kormány ma már véglegesen állást foglalt amellett, hogy a hadsereg által használatba vett homok-, gabona-, zab-, liszteszsákok, valamint vizmentes ponyvák, melyeket uradalmak, nagyobb gazdaságok is használnak, tisztán papiranyagogból készitessenek és ez alapon intézkedett is, hogy a fentebb felsorolt cikkekben az 1918-ik évi szükséglet már ilyen alapon fedeztessék. A rendelet lebonyolitásával az osztrák-magyar Központok bizattak meg.

De nemcsak nálunk, hanem Németországban is erőssen érezhető a papirhiány. A német kormány azonban — ebből tanulhatnánk mi is — nem az ujságot rovására iparkodik a papirfogyasztást korlátozni, hanem a levélpapirosnak, kivált a luxus levélpapirosnak szab szükebb korlátokat. Igy például a német papiráru-gyárosok a doboz- és mappa-levélpapirosokat egyforma sulyban és nagyságban állitják elő. Az üzleti életben tömegesen használandó levélpapirosokat is megfelelően egyforma nagyságban és sulyban készitik és a boritékok előállitására nézve is a legnagyobb takarékossággal járnak el. A doboz-levélpapirosokhoz használandó dobozok, valamint boritékok belső fele bélelve (kasirozva) nem lehet.

Mindez csak azt bizonyitja, hogy a papir éppen olyan nélkülözhetetlen cikk, mint a ruha s épp ezért, bármennyi papirt lennének képesek előállitani, sohse volna elég, a hirlapirodalom mindég hiányát érezné, mert a termelt papirost mindenre inkább felhasználnák, csak a nyomdaiparra nem és csak az maradna a legutolsó. Ugy gondoljuk, a közönséggel szemben tartozó kötelességet teljesitettünk, amikor a papirról s ennek felhasználásáról irtunk s mondani is felesleges, hogy az állapotok csak rosszabbodnak, ha a háboru még sokáig tart.

Dinnyés Árpád.

Turista-egyleti közgyülés. A kőszegi turista és szépitő egyesület mult vasárnap tartotta meg ez évi közgyülését a városház tanács termében. Hrabovszky Lajos elnök ismertette a lefolyt évnek eseményeit, a turistaberendezések állapotát, majd Kádár Titusz titkár felolvasta évi jelentését, Róth Jenő a pénztárforgalmat és ez évi költségvetést. A közgyülés elismerésének lelkes kifejezésével mindezeket tudomásul vette és két megüresedett választmányi tagságra Horváth Andor főbirót és Eisner Kamilt választotta. Az eltávozott nagybuzgalmu utnagynak, Graf Manó helyébe ezuttel nem történhetett javaslat, erre alkalmas személy hiányán.

A reszleges tisztujitás közgyülése e hó 28.-án lesz. A pünkösdhétfői értekezleten a betöltendő állásokra nézve eltérő nézetek folytán megállapodásra nem jutottak. Azóta aláirási ivek vannak forgalomban a főjegyzői jelöltekre vonatkozólag. Állitólag mindegyik iven a biztos — többség.

Az épitési bizottság ez évi első működését igen nevezetes épitési üggyel kezdette meg. Az Első Magyar Nemez-, Posztó- és Fez-Gyárnak toldalék- és átalakitó épitését tárgyalta a helyszinén, hol a munkálatokat már meg is kezdték. A volt csipkegyár épülettömbjének szögében még egy óriási munkatermet épitenek és melléje egy uj gépházat, száritót, szénraktárt, mely utóbbi épületek a viztorony melletti melléképülethez kapcsolodnak; a viztornyot is felemelik három méterrel. Kőszegi József elnöklete alatt Dr. Bárdos Remig, Skalka János mérnök, Muller Ferenc épitőmester, Lauringer Ferenc és Tangl Adolf bizottsági tagok, a gyáricég részéről Eisner Kamil kereskedelmi tanácsos, ügyvezető gyárigazgató vettek részt és a terveknek valamint területnek beható áttekintése után, az épitési engedély kiadását javasolták azon feltétel mellett, hogy a terveket az épitési vállalatnak Magyarországon jogosultsággal biró felelős szakembere köteles alairni, hogy lehetőleg csak magyar munkásokat alkalmazzon és hogy az egyik régi munkateremben, melynek kijárója a jövőben a gépházba nyilik, a másik oldalon tágas vészkijáró ajtót létesitsen, egyebekben pedig az engedély kiadása előtt a tervek még a kir. iparfelügyelőségnek is bemutattassanak.

A csipkegyari épület az Eisner testvérek nemezgyára, illetve ennek kebelében alakult Első Magyar Nemez-, Posztó- és Fez-Gyár Részvénytársaság tulajdonába ment át, hol az átalakitó munkálatok már folyamatban vannak. Az épitéssel az Osztrák-Magyar Épitő Társaság lett megbizva, mert sok anyag felett rendelkezvén, jóval olcsóbb ajánlatot tett és mert arra is vállalkozott, hogy 75 nap alatt az épitést befejezi, különben minden ezt követő napért 2000 kor. kártéritést fizet, ellenben ugyanannyit kap a kikötött 75 napnál hamarabb való befejezés esetén. Látjuk abból, hogy az uj részvénytársaság igen gyorsan kivánja üzemet megkezdeni. Első gyártmánya a papirgyártáshoz szükséges viztelenitő és száritó nemezek, amiből a papirgyáraknak igen nagy a szükséglete. Ilyen végnélküli nemeztekereseket hazánkban még sehol sem gyártanak. Tehát ismét specialitást produkál ez a gyári telep, mint volt a csipkehimzés is. Ezt követi majd a posztó- és végre a fezgyártás, utóbbi cikket a balkánállamokba való kivitelre. Ez a cikk is specialitása lesz a magyar iparnak. — Végtelenül sajnáljuk, hogy a szép csipkehimzés, melyet már annyi földink elsajátitott és tisztes keresetet talált, megszünik. Azért is, mert nemcsak ezt a szép iparágat, hanem annak megteremtőjét, Soukup Hugó gyárost is igen megszerettük. Kiváló rokonszenves egyénisége, komoly törekvése, elsőrendü szakavatottsága, (annak idején a magyar kormány meghivására jött ide ezt az iparágat meghonositani) közkedveltté tették a város polgársága és munkásai körében és viszont ő is őszinte szeretettel ragaszkodott városunkhoz. Nem ő rajta mult, hogy igy fejlődtek a viszonyok. A háboru előtt, különösen az alapitás első éveiben igen sok nehézséggel kellett megküzdenie, a háboru pedig ezt a luxusipart teljesen tönkre tette, mivel a nyersanyag legnagyobb része Angolországból való és nem volt többé megszerezhető, — háboru után pedig szintén belátháthatlan időt kellett volna várnia, mig a nyers anyagok behozatalára engedélyt kap, mert kétségtelen, hogy eleinte a sokkal szükségesebb cikkeknek biztositják az elsőbbséget. — Midőn a gyári telepet eladta legnagyobb öröme abban nyilvánult meg, hogy az általa teremtett telepen ujból virágzó ipar, sőt még sokkal nagyobb arányu fogja a város gazdasági életét és fejlesztését előmozditani és igy a város is megtalálja benne azt, amit az alapitás támogatása alkalmával elérni akart. Nem bucsuzik végleg városunktól. Ezentul is ide jön nyaralni minden évben családjával, sőt, ha erre alkalma nyilik, e célra egy kis házikót is akar szerezni. Bármiként alakult a helyzet, mi Soukup Hugót mint a mi városunk gyáripari fellenditésének egyik alapitóját tekintjük, neve igy fog szerepelni a város történetében és mint jellemes derék férfiut és a város jó barátját kellemes emlékben fogjuk megőrizni.

Házvétel. Dr. Szüsz Sándor lékai járási és urodalmi orvos megvásárolta a Chernel-utcában a volt pongyelóki Róth József, utóbb Chernel Viktor ezredes tulajdonát képező emeletes házat, 30,000 koronáért.

Április 11.-én, a negyvennyolcas törvények életbeléptetésének emlékére, ez évben is nemzeti ünnep volt az iskolákban, a Jézus szent Szive templomában pedig Kincs István apátplébános hálaadó istentiszteletet celebrált, melyen a hivatalok és a tanintézetek vettek részt.

Az uj zárora és zónaido a holnapi nappal veszi kezdetét. A vendéglők továbbra is 11 órakor a kávéházak 12 órakor zárják üzleteiket. Az órákat hajnali 2 órakor egy órával tolják előre, tehát ekkor hajnali 3 óra lesz. (De hogyan fogják hajnali 2-kor az órákat igazitani, ha már 12-kor zárnak?! A szedő!)

A középiskolák tanévét ez évben már május 19.-én fogják bezárni. A szokásos vizsgák tehát már jövő hó elején kezdődnek. Az ekképen korábban elszéledő ifjuság munkaerejét otthon a gazdasági munkának szentelheti, a városokban pedig a fogyasztó gyomrok számát apasztja ez az intézkedés. Alighanem az ifjuság szellemi kvalitását is.

A cukornak márciusi szállitmánya elmaradt. Késői szállitása állandó cukorbetegséggé lett. A polgármester ugy segitett a bajon, hogy megtakaritott és kölcsön vett készletekből fejenkint legalább 35 dekás adagot juttatott az igénylőknek, a többi részét majd akkor kapják, ha megérkezik.

A varosház udvarat egy kis park disziti. Az ősszel lebontották azt az izléstelenül az udvar előterébe épitett fakamarát és az ekképen kiszélesült udvarra a polgármester négy akácfát és néhány virágágyat ültetett és gyepes szegélyjel kerittette be. Igen jól sikerült udvarszépités lett belőle.

A 18-as honvedek hazaerkezese. A soproni 18. honvédgyalogezred pótzászlóaljához eddig 800 ember érkezett meg orosz fogságból. Jelenleg ötezer ember várja hazaszállitását; ebből ezer már a legközelebbi napokban megérkezik. De ez csak a fele a háboru eleje óta fogságba esett tizennyolcas honvédeknek. Összesen ugyanis mintegy tizezer honvédünk esett orosz fogságba.

A kőszegfalvi ifjuság 1918. április hó 1.-én Kőszegfalván, Wurst József-féle vendéglőben a Vöröskereszt-egylet javára zártkörü tánemulatságot rendez. Kezdete d. u. 3 órakor.

Meghivo. Katolikus urak számára a főgimnázium disztermében április hó 17—20.-án este ½7-kor konferencia-beszédek lesznek. Minden érdeklődőt ezuton is meghiv a rendezőség.

Azon elrejtett sielmiek ügyében, melyben a rendőrhatóság Treiber Antal és társai ellen meginditotta az eljárást, a következő itéletet hozta: Treiber Antalt 3 havi elzárásra és 1700 kor. pénzbirságra, a bünrészes cselédeket 3 napi elzárásra és 25 kor. pénzbirságra.

Lopás a vonaton. E héten a Szombathelyre beért kőszegi vonat utasainak podgyászát lopták el ismeretlen tettesek.

Az Elektro-Bioskop mai műsora: Radmirov Katalin. Orosz életkép 4 felvonásban. És a kisérő műsor.

Vidéki hirek.

Pályázat a megyei allásokra. A vármegyénél megüresedett állásokat a májusi rendes közgyülésén töltik be, amelyett május 21-re tüznek ki. A megüresedett állásokra kiirták a pályázatot, amely szerint a főszolgabirói, ülnöki és szolgabirói állásra május 1-ig adandók be a pályázatok.

Sopron város megvette a gázgyárat és a villanytelepet. Sopronból jelentik, hogy a város négy millió márkáért megvásárolta a gázgyárat és a villanytelepet, amelyet az augsburgi villamostársaság állitott fel. A vételárat a Dresdener Banknál felvett kölcsönnel fedezi a város, amely kölcsön csak az esetben mondható fel, ha a márka árfolyama 120 ra szál le a mai 150 helyett.

Uj áteresztő engedélyezése. A sopron kőszegi h. é. vasutnál uj áteresztő engedélyezése, valamint a szomszédos vizek levezetése ügyében április hó 5. én Sopronkeresztur községben az alispán s az államépitészeti hivatalok kiküldöttjeinek részvétele mellett helyszini tárgyalás volt.

Takarmánygyár Csornán. A Sopronmegyei Takarékpénztár Csornán vasárnap Soós Géza elnöklésével közgyülést tartott, melyen elhatározták, hogy a közeljövőben Csornán takarmánygyárat épitenek.

A soproni honvédforealiskola ágyui. A soproni honvédforeáliskola két zsákmányolt ágyut kapott ajándékba a hadsereg főparancsnokságától, melyet az intézet kertjében állitottak fel. Az egyik egészen modern orosz ágyu, Szt. Pétervárott készült 1916 ban, 7 és fél centiméteres, a másik régi szerkezetü szerb ágyu. Az előbbi bronz és acél vegyülékből készült, kerekeit megrongálták menekülés közben. A két ágyu nevezetes emléke a világháborunak.

Heti kronika.

A választojogi javaslat ügyében e héten értekezlet volt a kormány és a parlamenti többség között. A munkapárt nevében Tisza fentartotta azon határozott követelését, hogy a magyarság elsőbbsége feltétlen biztositassék. Őfelsége tegnap Budapesten több kiváló politikust kihallgatáson fogadott.

151 áldozata van a dunai hajokatasztrofanak. Vasárnapra virradó éjjel a Dunán borzalmas hajószerencsétlenség történt. Rácalmás és Dunapentele között, Tass község közelében, a Dunagőzhajózási Társaság két személyszállitó gőzöse, a Sophie és a Drina összeütközött. A kilencszáz lóerős Sophie orrával neki szaladt a jóval kisebb és gyengébb Drinának, amelynek oldalán egy óriási léket vágott. A meglékelt hajó eleje rövid néhány perc alatt megtelt vizzel, és a fedélzet alatt alvó utasokkal együtt a Dunába sülyedt. Akik a léken betoduló viz elől nem tudtak menekülni a második osztály utasai voltak. Pontos megállapitás szerint a hajó utasainak száma 371 volt, ezek közül 220 maradt meg, tehát a hajó áldozatainak száma 151.

Magyarország bortermésének erteke 1912-ben 154 millió, 1913 ban 155 millió volt és az 1917. évit 2500 millióra becsülik, figyelemmel a jelenlegi magas árakra.

Május elsején általános munkaszünet lesz. A szociáldemokrata párt felhivásában tudatja a munkássággal, hogy az idén május elsejét ujra általános munkaszünettel ünneplik meg. Nagy jelentőséget tulajdonit a párt az általános munkaszünetnek különösen most, amikor az országban nyilvános összejöveteleken fogják kifejezni a békéhez való ragaszkodásukat.

Vasuti katonai rendőrséget szerveznek. A kereskedelmi miniszterium elhatározta egy ankét keretében, hogy a mind sürübbre váló vasuti lopások megakadályozására vasuti katonai rendőrségeket szerveznek. A szervezések meg is történtek s az uj szerv legközelebb megkezdi működését. Az országot 32 kerületre osztották és minden kerületnek külön vasuti katonai rendőrsége lesz, amely 5—5 altisztből áll 1—1 tiszt vezetésével. Az egyes katonai parancsnokságok mindenkor kötelesek megfelelő számu legénységet a vasuti katonai rendőrség rendelkezésére bocsájtani.

A postaforgalom Oroszországgal. A Frankfurter Zeitung genfi jelentése szerint a posta- és táviró-forgalom Oroszországgal és a központi hatalmak között május 1-én megnyilik.

Hirek a háboruról.

A németek elfoglalták Armentierest, miáltal az angolokat visszavonulásra kényszeritették s igy most ujra veszélyben van Dünkirchen és Calais. A foglyok száma 20,000 és 100 ágyut zsákmányoltak.

Ujabb attörési veszedelem. A Reuter-ügynökség a francia fronton küzdő angol hadseregnél levő haditudósitója közli, hogy a britt zónában amerikai megerősitések érkeztek, amelyek jelentékeny hatásukat nemsokára éreztetik. Az angol lapok tudósitói jelentik, hogy a németek Lysen való átkelésének következtében ujabb attörési veszedelmek keletkeztek.

A bolgár miniszter az általános békéről. Tancsev bolgár pénzügyminiszterrel, aki néhány napig Berlinben tanácskozott, hogy pénzügyi kérdésekben tárgyalásokat folytasson, hosszabb intervjut adott a Neue Freie Presse tudósitójának és többek között a következőket jelentette ki: — Véleményem szerint a háboru nem tarthat sokáig. Az általános békét a közeli jövőre várom, mert ha a német offenziva eredménnyel jár, amiben nem kételkedem, akkor Franciaor és Anglia kénytelenek lesznek a következményeket az adott helyzetben levonni.

Svájc és Hollandia háboru küszöben. A Rotterdamsche Corant közli, hogy a New-York Evenin-ben öt előkelő holland személyiség nyilatkozatot tett közzé, amelyben oda konkludálnak, hogy, ha az antant megtagadja Svájcnak és Hollandiának az élelmiszereket, akkor Németország karaiba kergeti őket. Baker, a holland-amerikai hajóstársaság igazgatója szerint majd nem bizonyos, hogy Hollandiának Németország oldalán részt kell vennie a háboruban, még pedig ez év tavaszán, mert élelmiszerkészleteit teljesen felemészt'ette. Vandorsen kijelentette, hogy Németország ismételten felajánlott élelmiszereket Svájcnak és Hollandiának, azonban nem akarták elfogadni. Ha ez a két ország nem kap élelmet, előbb-utóbb kénytelen lesz Németország támogatását igénybe venni s ennek ellenében katonai segitséget nyujtani.

Az olasz frontrol. A Garda tótól nyugatra és a Brenta völgyében rohamcsapataink sikeres előtöréseket végeztek.

Petain hadiparancsa. Petain tábornoknak a következő 1918 március 28 án kelt parancsát találták előretörő német katonák: Általános parancs 104-es szám. Az ellenség iszonyu erővel tör reánk és el akar bennünket választani az angoloktól, hogy bármi utat nyisson magának Párisba. Kapaszkodjatok bele a földbe, tartsatok ki! Bajtársaink már uton vannak és valamennyien egyesülten rávetitek magatokat a betolakodóra. Elérkezett a nagy csata napja! Marne, Yser és Verdun katonái! Hozzátok szólok! Franciaország sorsáról van szó! Petain.

Üzleti tudósitás.

A n. é. közönség tudomására adom, hogy üzletem folytatásában, férjem távolléte folytán, aki a háboru kitörésekor katonai szolgálatra behivatott s jelenleg hadifogoly, semmiféle változás nem történt s én

fodrászüzletemet

tovább is önállóan folytatni fogom.

Amidőn a n. é. közönségnek a nekem eddig ajándékozott jóindulataért hálás köszönetet mondok, kérem abban továbbra is részesiteni.

Kiváló tisztelettel

Randweg Borbála
fodrász neje.

Úri lakást

keresek legkevesebb 4 szoba, konyha, pince stb. kerttel, villannyal.

Meiszner huszárszázados
honvédkiegészitő parancsnokság.

Kihordót

keres Róth Jenő könyvkereskedése május 15-ikére.

Kerestetik

helyben kisebb ház istalloval bérbe vagy örökaron.

Cim a kiadóhivatalban.

Köszönetnyilvánitás.

Istenben boldogult drága kis leányunk

Riza

temetése alkalmával oly megható nagyszámban nyilvánult szives részvétért, mellyel jó barátaink, ismerőseink, különösen az ev. felső leányiskola tanári kara és növendékei megtiszteltek s ezáltal mély fájdalmunkat enyhiteni igyekeztek, ez uton is leghálásabb köszönetünket fejezzük ki.

Kőszeg, 1918. április 11-én.

Adler Simon és családja.

Néhány fiatal

vadászkutya

jutányos árban eladó **Aumüller** erdésznél **Hámortón.**

Veszek, mindennemü **régiségeket, porcellánt, poharat, képeket, antik butorokat, szőnyeget, ékszereket, törött aranyat és ezüstöt, pénzeket, régi hamis fogsorokat** a legmagasabb árban. Minden héten Kőszegen vagyok. Kérem levelezőlapon értesiteni.

HERSCHKOWITZ IZIDOR
Szombathely, Berzsenyi Daniel u. 6.

RAFFIA NINCS!

kellő időben lássuk el magunkat

Szőlőkötöző papirspárgával.

Bármily mennyiségben kapható, mig a készlet tart. Raktár. Azonnal szállitható. Ára 100 kg. kor. 850·— Olcsóbb mint bármilyen más papirspárga. Kapható:

Papiráru Gyári és Kereskedelmi Részv.-Társ.
Budapest, VII., Rákóczi-út 6. sz.
Telefon: 83-63 Sürgönycim: Papirtextil, Budapest.

Birtokeladás.

Eladó önkéntes árverésen Kőszeg város belterületen Erdő-utca 6. sz. alatt levő a kőszegi 2399 sz. tjkvben 292 és 7334—5/a hrsz. alatti 3855 □-öl területü ingatlan a rajta levő lakházzal, pincével, szőllővel, gyümölcsössel és kaszalóval együtt.

Az árverés **1918 évi május hó 20-án d. u. 3 órakor** Dr. Szovják Hugó kőszegi ügyvédnél lesz megtartva.

Viszketegséget, sömört, rüht

a leggyorsabban elmulasztja a **dr. Flesch-féle** eredeti törvényesen védett

„Skaboform — barna zsir."

Nincs szaga. Nem piszkit. Mindig eredeti pecsétes **dr. Flesch-félét** kérjünk. Próbatégely 2·30 K. nagy tégely 4 K. családi adag 11 K.

Kapható a helybeli gyógyszertárakban vagy direkt a készitőnél rendelhető: **Dr. Flesch E. „Korona" gyógyszertára Győr.**

Vételnél a „SKABOFORM" védjegyre ügyeljünk!

Pergetett mézet,

továbbá **teavajat** és **főzővajat** vásárol minden mennyiségben **Lédner** csemege kereskedő, **Budapest,** József-utca 9. sz. Kérek ajánlatot.

Teljes

Baromfi udvarok berendezése

minden nagyságban.

Keltető gépek

kisgazdák és nagybirtokosok részére.

Csontörlő gépek

mindennemü takarmány, őrléséhez kézi és erőhajtásra legolcsóbban beszerezhető a

Nickerl és társa r. t.-nál.

Kizárólagos vállalat szakszerü baromfi és apróállat tenyésztő telepek berendezésére.

Budapest 60. sz. V. Vilmos császár ut 52.

Kérje azonnal a 60. számu árjegyzéket.

Szombathelyi Takarékpénztár Részvénytársaság

köszegi fiókja,

Kőszeg, Király-ut 6. szám.
Strucz szálloda mellett.

Elfogad: betéteket jelenleg **nettó 3½%-os** kamatozással betéti könyvecskére és folyó-számlára. A kamatozás a betétet követő napon kezdődik betét kifizetéseket felmondás nélkül eszközöl.

Leszámitol: 2—3 aláirásos üzleti és magánváltókat mindenkor a legelőnyösebben.

Folyósit: rendes és törlesztéses jelzálogkölcsönöket földbirtokokra és városi házakra; **magasabb kamatu kölcsönöket alacsonyabb kamatu kölcsönökké változtat (convertál).**

Értékpapirokat: napi árfolyamon vesz és elad tőzsdei megbizatásokat elfogad.

Szelvényeket: költségmentesen beváltó; szelvényiveket a szelvényutalvány (talon) alapján dijmentesen beszerez.

Átutalásokat, lefizetéseket eszközöl a világ bármely piacán teljesen dijmentesen.

Értékpapirokra: állami- és magán papirokra előleget ad.

Sorsolás alá eső értékpapirokat árfolyamvesztesség ellen biztosit.

Értékpapirokat és értékeket őrzésre és kezelésre átvesz.

Tekintettel, hogy hazánk legnagyobb pénzintézetével a Pesti Hazai Első Takarékpénztár Egyesülettel szoros összeköttetésben áll, mindenféle takarékpénztári és banküzleti megbizást a legelőnyösebben bir lebonyolitani.

Mint az Első Magyar Általános biztositó társaság ügynöksége mindenféle biztositást elfogad és felvilágositással készséggel szolgál.

Központ: **Szombathelyi (régi) Takarékpénztár**
Szombathely. Alakult: 1867-ben.
Alaptőke 1,600.000 kor. Tartalékok: 400.000 kor. Takarékbetétek 24 millió koronán felül. Saját tőkéi 2,700.000 korona.

Nyomatott Rónai Frigyes nyomdájában Kőszegen.